ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

FACTORS INFLUENCING LAND AND BUILDING TAX COMPLIANCE BEHAVIOR OF TAXPAYERS IN LUPKA SUB-DISTRICT, KAENGKHRO DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE.

[1]ไพจิตร วงศ์พรหม และ [2]สำราญ วานนท์

[1]Paichit Wongphrom and [2]Samran Wanon

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย

Rajabhat Chaiyaphum University, Thailand.

[1]thepaijit.2014.abc@gmail.com, [2]Samran@cpru.ac.th

Received : March 2, 2025; **Revised** : March 27, 2025; **Accepted** :March 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.91, S.D. = .25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ด้านภาษี ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = .39) รองลงมาคือ ทัศนคติต่อการชำระภาษี ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = .37) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บรรทัดฐานทางสังคม ($\overline{X}$ = 3.72, S.D.= .47) 2. สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล

[1] นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและนวัตกรรม คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

[2] อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและนวัตกรรม คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ทัศนคติต่อการชำระภาษี (P=.03) และความสามารถในการชำระภาษี (P=.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ความสามารถในการชำระภาษี (P=.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาษีที่ดินและสิงปลูกสร้าง, ความตั้งใจ, พฤติกรรม, การชำระภาษี

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) To study the factors that influence the intention to pay land and building taxes of those responsible for paying taxes in Lupkha Subdistrict. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province. 2) To study the factors that influence the behavior of paying taxes on land and buildings of those responsible for paying taxes in Lubkha Subdistrict. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province. The research results found that. 1. Results of data analysis of factors influencing the payment of land and building taxes by those responsible for paying taxes in Lubkha Subdistrict. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province Overall, it is at a high level ($\overline{X}$ = 3.91, S.D. = .25). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was tax knowledge ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = .39), followed by attitude towards paying taxes ($\overline{X}$ =4.00, S.D.= .37), while the aspect with the lowest average was social norms ($\overline{X}$ = 3.72, S.D. = .47) 2. Summary of the results of the analysis of factors that influence the intention to pay land and building taxes of those responsible for paying taxes in Lubkha Subdistrict. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province Using multiple regression analysis using the Enter method, it was found that the factors influencing the intention to pay land

and building taxes of those responsible for paying taxes in Lupkha Subdistrict area. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province, including attitude towards paying taxes (P=.03) and ability to pay taxes (P=.00), with statistical significance at the .05 level. 3. Summary of the results of data analysis of factors influencing land and building tax payment behavior of those responsible for paying taxes in Lubkha Subdistrict. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province Using multiple regression analysis by the Enter method, it was found that the factors influencing the behavior of paying land and building taxes of those responsible for paying taxes in Lupkha Subdistrict were found. Kaeng Khro District Chaiyaphum Province includes the ability to pay taxes (P=.00) with statistical significance at the .05 level.

Keywords : Land and building taxes, intentions, behavior, payment of taxes

บทนำ

ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.2475 และพระราชบัญญัติ ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ประกาศออกมาบังคับใช้เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นผู้รับผิดชอบจัดเก็บภาษีเพื่อนำมาใช้เป็นงบประมาณในการพัฒนา ท้องถิ่น อำนวย สังข์ช่วย (2564 : 289) แต่ในปัจจุบันรัฐบาลได้ออกกฎหมายพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2562 และมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป โดยเหตุผลในการยกเลิกกฎหมายภาษีทั้ง 2 ฉบับและเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว การจัดเก็บภาษีตามกฎหมายทั้งสองฉบับ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรยกเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวและให้ใช้กฎหมายว่าด้วย ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 แทน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดเก็บภาษี ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งภาษีถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ พัฒนาเศรษฐกิจสังคม ตลอดทั้งการให้บริการสาธารณะในท้องถิ่น จำเป็นต้องใช้เงินและแหล่งรายได้ที่สำคัญของท้องถิ่นก็คือ ภาษี โดยแหล่งที่มาของภาษี ประกอบด้วยภาษีที่ ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วแบ่ง จัดสรร หรือจัดเก็บเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จรัส สุวรรณมาลา, 2538)

ภาษีท้องถิ่นเป็นรายได้หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเรียกเก็บจากประชาชน ผู้มีหน้าที่ เสียภาษีในลักษณะการบังคับโดยไม่มีพันธะที่จะต้องตอบแทนแก่ผู้เสียภาษีโดยตรง ปัจจุบันภาษีอากรองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี คือ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2) ภาษีป้าย ป้ายที่ต้องเสียภาษีได้แก่ ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นๆ เพื่อหารายได้ วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี คือเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน เพื่อให้เป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า รายได้จากการจัดเก็บรายได้จึงเป็นงานซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักสำคัญของเทศบาล เนื่องจาก เป็นแหล่งที่มาของงบประมาณรายได้ในแต่ละปี (ทิติยา อรดี, 2565)

การจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย เป็นรายได้หลักที่เรียกเก็บจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี ซึ่งมีความสำคัญในการในการต่อการนำไปพัฒนาการจัดบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แต่ในปัจจุบันท้องถิ่นประสบปัญหาการจัดเก็บรายได้ ยังไม่เพียงพอสำหรับท้องถิ่นที่จะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินกิจการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ จะเห็นได้จากรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณแก่ท้องถิ่น ในรูปของเงินอุดหนุนมาโดยตลอด และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งปัญหาของการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่นคือ ปัญหาที่เกิดจากกฎหมาย และปัญหาที่เกิดจากประสิทธิผลในการจัดเก็บรายได้ นอกเหนือจากนั้น ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายภาษี ไม่เข้าใจขั้นตอน ไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษี ไม่เห็นถึงประโยชน์ในการนำเงินเสียภาษีไปพัฒนาทองถิ่น ยิ่งไปกว่านั้น วิธีการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นยัง ไม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดเก็บได้อย่างครบถ้วนทั่วถึง บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ทำให้จัดเก็บภาษียังไม่ถูกต้อง กิตตินันท์ กระจ่างพันธุ์ (2565)

องค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ หากพิจารณาผลการดำเนินการ จัดเก็บภาษีจะเห็นว่าการเก็บภาษีได้ตัวเงินเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ก็ถือว่ายังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับความเจริญของพื้นที่ ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติด้านการจัดเก็บภาษีมีไม่เพียงพอยังขาดความรู้ความความชำนาญในระเบียบกฎหมาย และการปฏิบัติงานในด้านการจัดเก็บภาษีในบางขั้นตอนไม่มีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาช่วยในการปฏิบัติงาน ผู้เสียภาษีบางส่วนไม่ทราบระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับภาษีท้องถิ่นกฎหมายภาษีท้องถิ่นที่ล้าสมัย และการจัดเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อนคล้ายภาษีอื่น ปัญหาเจ้าหน้าที่ยังขาด ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ครบตามทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี ประชาชนผู้เสียภาษีขาดจิตสำนึกในการเสียภาษี (พัชรี แก้วร่องคำ, 2556) ด้วยปัญหา

ดังกล่าวถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา จึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้สามารถมีรายได้จากการเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและสามารถวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการชำระภาษีของประชาชน โดยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ภาษีค้างชำระได้ การจัดเก็บรายได้จากภาษีที่ท้องถิ่นได้จัดเก็บเองนั้นจะต้อง ทำการศึกษาและเข้าใจถึงหลักในการจัดเก็บภาษีอากร โครงสร้างภาษีและมาตรการต่าง ๆ ทางภาษี รวมถึง สาเหตุข้อขัดข้องของปัญหาในการจัดเก็บภาษี องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมีการศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระภาษี เช่น ความรู้ด้านภาษี ทัศนคติต่อการชำระภาษี ความเป็นธรรม บรรทัดฐานทางสังคม ความสามารถในการชำระภาษี เป็นต้น

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความตั้งใจการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ตาม พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวยังเป็นภาษีตัวใหม่ที่พึ่งมีการประกาศบังคับใช้สำหรับประชาชนทั่วไป ทำให้ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าประชาชนมีความคิดหรือทัศนคติต่อภาษีตัวใหม่นี้อย่างไร และแนวทางปฏิบัติควรเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำมาปรับใช้ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาเป็นหัวหน้าครัวเรือน/ตัวแทนครัวเรือน ที่อยู่ในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,780 ครัวเรือน มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วยบ้านหลุบคา หมู่ 1 บ้านโคกไพรวัน หมู่ 2 บ้านเลิงทุ่ม หมู่ 3 บ้านโนนศิลา หมู่ 4 บ้านภูดิน หมู่ 5 บ้านเหล่าเกษตร หมู่ 6 บ้านโสกหว้า หมู่ 7 บ้านโนนดินหอม หมู่ 8 บ้านเหล่ากาดย่า หมู่ 9 และบ้านห้วยหวาย หมู่ 10 (สถิติจาก อบต.หลุบคา ข้อมูล ณ มกราคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือน/ตัวแทนครัวเรือน ที่อยู่ในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,780 ครัวเรือน (สถิติจาก อบต.หลุบคา ข้อมูล ณ มกราคม2567) หาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) จำนวน 313 ครัวเรือนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ประชากรในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการให้ความสำคัญปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list)ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมและความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ด้านภาษี (Tax Knowledge) รองลงมาคือ ทัศนคติต่อการชำระภาษี (Attitude) และ ความเป็นธรรม (Fairness) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norm)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ทัศนคติต่อการชำระภาษี (P=.033) และความสามารถในการชำระภาษี (P=.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ ความรู้ด้านภาษี, ความเป็นธรรม และ บรรทัดฐานทางสังคมไม่มีผลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา

อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ความสามารถในการชำระภาษี (P=.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ ความรู้ด้านภาษี, ทัศนคติต่อการชำระภาษี, ความเป็นธรรม และบรรทัดฐานทางสังคมไม่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ทัศนคติต่อการชำระภาษี และความสามารถในการชำระภาษี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทั้ง 2 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การชำระภาษีถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ การชำระภาษีเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ผู้เสียภาษีรู้สึกถึงการคุ้มครองและประโยชน์ของการพัฒนาที่ดำเนินการโดยรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รอฮานี นิลพัน (2563) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชน ในตำบลสะดาวา อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี สรุปได้ว่า บรรทัดฐานทางสังคม ทัศนคติต่อการชำระภาษี และ ความสามารถในการชำระภาษี ส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ สภาพปัญหาและอุปสรรคของผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชนในตำบลสะดาวา อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีดังนี้คือ จ่ายภาษีบำรุงท้องที่ล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 86.69 โดย เหตุผลส่วนใหญ่ที่ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ คือ ไม่มีเวลา อยู่นอกพื้นที่ลืม และไม่มีความรู้เรื่องข้อกฎหมายภาษี ตามลำดับ ส่วนผู้ที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตรงเวลาในปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 10.24 เพราะเป็นหน้าที่ของประชาชน ไม่อยากทำผิดกฎหมาย และมีความรู้เป็นอย่างดี ตามลาดับ สำหรับตัวแปร ควบคุม พบว่า ผู้ค้างชำระภาษีที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 2 อาศัยอยู่หมู่ที่ 3 และอาศัยอยู่หมู่ที่ 6 ส่งผลทางลบต่อ ความตั้งใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีแนวโน้มว่าความ ตั้งใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยที่หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 6 มีน้อยกว่าผู้ค้าง ชำระภาษีที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 4 ส่วนผู้ค้างชำระภาษีที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 7 นั้นส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ความสามารถในการชำระภาษี (P=.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชากรบางส่วน มีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและห้วงเวลาในการจ่ายภาษี มีภาระรายจ่ายมากเกินกว่าที่จะชำระภาษีได้ ภาษีที่ต้องชำระจะต้องเป็นสัดส่วนและเป็นสัดส่วนกับสภาพของผู้เสียภาษี ไม่มีความรู้เรื่อง ข้อกฎหมายเกี่ยวกับภาษี และไม่อยากกระทำผิดกฎหมาย มีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและห้วงเวลาในการจ่ายภาษีไม่ครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Susyanti & Askandar (2019) กล่าวว่า ความสามารถของผู้เสียภาษีในการทำความเข้าใจกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับภาษี เป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน ซึ่งเกี่ยวกับความรู้ เนื้อหาของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา วิธีการคำนวณภาษี สิทธิในการหักค่าใช้จ่าย และการยื่นรายงานภาษี และ Hasseldine (2000) กล่าวว่า การปฏิบัติตามภาระผูกพันตามกฎหมายที่ระบุไว้ในกฎหมายภาษีทั้งหมด รวมถึงการลงทะเบียนเป็นผู้เสียภาษี การรักษาเอกสารที่จำเป็น การยื่นแบบแสดงรายการภาษีที่ถูกต้องตรงเวลา และการชำระภาษีอย่างถูกต้องและตรงเวลา แม้ว่าการไม่ปฏิบัติตามอาจเกิดจากความผิดพลาดของผู้เสียภาษี แต่ผลที่ตามมาคือการชำระภาษีเกินหรือน้อยกว่าความเป็นจริง การไม่ปฏิบัติตามอาจเกิดจากการกระทำโดยตั้งใจหรืออาจเป็นไปโดยไม่ได้ตั้งใจเช่นกัน เนื่องจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดต้องใช้ความรู้ด้านการเงิน มีความพยายาม และเหนือสิ่งอื่นใดคือแรงจูงใจ เนื่องจากความซับซ้อนและความคลุมเครือในกฎหมายภาษี และสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior : TPB) ของ Ajzen เป็นทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล มีข้อจำกัดในการทำนาย บุคคลไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากเจตนาในการกระทำพฤติกรรม ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ เจตนาในการทำพฤติกรรมได้รับการสันนิษฐานว่า เป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้น ถ้าบุคคลยิ่งมีความตั้งใจมากขึ้นเพียงใด ก็ยิ่งมีความพยายามในการทำพฤติกรรมมากขึ้นเพียงนั้น ดังนั้น Ajzen ยังมีความเชื่อว่าอีกว่า การกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล จะถูกชี้นำโดยความเชื่อ 3 ประการได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่ม อ้างอิง และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม ความเชื่อเหล่านี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมโดย ผ่านเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และ เจตนาในการทำพฤติกรรมนั้น ๆ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยมีข้อสรุปดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจและพฤติกรรมในการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

2. ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในการชำระภาษี

3. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการลดปัญหาจำนวนผู้ค้าง ชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในเขตตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

4. ได้แนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยการจัดเก็บภาษีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กิตตินันท์ กระจ่างพันธุ์. (2565). *ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: บทเรียนจากต่างประเทศและแนวทางสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย.* วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

จรัส สุวรรณมาลา. (2538). ปฏิรูประบบการคลังไทย: กระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ทิติยา อรดี. (2565). *แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นของ เทศบาลนครอุดรธานี.* สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พัชรี แก้วร่องคำ. (2556) *แนวทางปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร.* วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ปีที่ 2 เล่มที่ 1 (ม.ค. – มิ.ย. 2556)

รอฮานี นิลพัน. (2563). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชน ในตำบลสะดาวา อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี.* หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อำนวย สังข์ช่วย. (2564). *ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น.* วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2564.

Ajzen, I. (2002). *Perceived behavioral control, self-efficacy, locus of control, and theory of planned behavior.* Journal of Applied Social Psychology, 32, 665-683.

Hasseldine, J. (2000, April 26-27) , *Linkages Between Compliance Costs and Taxpayer Compliance Research*. In Paper presented at ATAX Compliance Cost Symposium, Sydney.

Susyanti, J., & Askandar, N.S. (2019). *Why is Tax Knowledge and Tax Understanding Important?* Journal Ilmiah Bidang Akuntansi dan Manajemen*, 16(2)*, 187–194. DOI: http://dx.doi.org/ 10.31106/jema.v16i2.2711

